

Globalizacija in človekove pravice - uvodne opombe

dr. Vojan RUS
Porentova 1, SI-1000 Ljubljana

IZVLEČEK

Na šestih simpozijih, ki sta jih v letih 1993-2000 organizirala znanstveno Društvo T. G. Masaryk in časopis *Anthropos*, smo analizirali najnovejše nove in zapletene probleme sodobnega človeštva: globalizacija, evropska integracija in tranzicija bivših "socialističnih dežel". Naše analize teh problemov je najnovejša zgodovina povsem potrdila. Glavni izvor naše uspešnosti je povsem samostojno razmišljanje in raziskovanje slovenskih znanstvenikov v zadnjih 50 letih (1948-2000). Naše uspešne vnaprejšnje, pravočasne analize in predvidevanja je omogočil tudi konkreten zgodovinski, celovit pristop, ki se je izrazil zlasti v bogati interdisciplinarnosti vseh šestih simpozijev, na katerih je bilo 171 tujih in domačih znanstvenikov iz 13 evropskih centrov (Praga, Pariz, Moskva, Brno, Zagreb, Dunaj, Split, Budimpešta, Trst, Sarajevo, München, Stuttgart, Ljubljana) in iz 23 fundamentalnih družbeno-humanističnih znanosti. Na vseh šestih simpozijih je bila uresničena popolna znanstvena avtonomija, ki se je – povsem neodvisno od vseh političnih strank – soočila z najbolj aktualnimi problemi človeštva, Evrope in Slovenije. Na simpoziju o globalizaciji je bil najbolj razveseljiv zelo kvaliteten nastop 12 mladih slovenskih znanstvenikov, ki so v toku 6 simpozijev zelo napredovali, in sodelovanje znanstvenikov iz vse Slovenije. Velik kvaliteten znanstveni prispevek simpoziju o globalizaciji so dali tuji gosti: dr. Alain Soubigou (Francija), dr. Evgenij Firsov (Rusija) in dr. Jaroslav Hroch (Češka).

Ključne besede: globalizacija, tranzicija, evropska integracija, znanstveno predvidevanje, celovit znanstveni pristop, interdisciplinarnost, znanstveni nazorski pluralizem, avtonomija znanosti, mladi slovenski znanstveniki

ABSTRACT

GLOBALISATION AND HUMAN RIGHTS – INTRODUCTORY NOTES

At the six symposiums organised between 1993 and 2000 jointly by the T. G. Masaryk Science Association and *Anthropos* magazine, we analysed the most important new and complex problems of contemporary humankind: globalisation, European integration, and transition of the "post-socialist countries". Recent developments have fully upheld our analyses of these problems. Our success can be attributed first and foremost to independent thought and research conducted by Slovenian scientists in the last five decades (1948-2000). The success of our successful precursory and prompt analyses and predictions can also be ascribed to the pursuance of a concrete and comprehensive approach, manifested in extensive inter-disciplinary efforts, which marked all six symposiums. The latter were attended by 171 foreign and Slovenian scientists from 13 European centres (Prague, Paris, Moscow, Brno, Zagreb, Vienna, Split, Budapest, Trieste, Sarajevo,

Munich, Stuttgart, Ljubljana) involved in 23 fundamental social sciences and the humanities. All six symposiums endorsed the principle of full scientific autonomy, grappling with current problems facing humankind, Europe and Slovenia. The symposium which dealt with globalisation was marked by a stimulating and excellent performance by 12 young Slovenian scientists, who during the course of six symposiums made considerable scientific progress, and by the participation of scientists from across Slovenia. A significant scientific contribution to the symposium was also made by foreign guests: Dr Alain Soubigou (France), Dr Evgenij Firsov (Russia) and Dr Jaroslav Hroch (the Czech Republic).

Key words: globalisation, transition, European integration, scientific efforts, comprehensive scientific approach, inter-disciplinary efforts, pluralism of science and thought, young Slovenian scientists

I

Ker izraža resnico, znanost glede svojih rezultatov ne more biti lažno skromna, ampak realna.

Na šestih simpozijih - dva od njih sta bila mednarodna - od leta 1993 do leta 2000, katerih glavna organizatorja sta bila Društvo T. G. Masaryk in časopis *Anthropos*, smo bili med tistimi, ki so v sodobnem človeštvu najbolj uspešno analizirali *najbolj nove, najbolj zapletene in najbolj zaostrene* družbene probleme sodobnega človeštva:

- sodobna in najnovejša globalizacija
- tranzicija bivših "socialističnih dežel" v nov družbeni sistem
- evropska integracija

Vso to problematiko so zajeli in analizirali naslednji simpoziji, ki so bili vsi objavljeni v *Anthroposu*:

- Duhovna kultura in mednacionalni odnosi
- T. G. Masaryk in sodobnost-Etika in morala v sodobni družbi
- Intelektualci in sodobnost/preteklost
- Sokol danes, včeraj in jutri
- Skupne vrednote Evrope in Slovenije
- Globalizacija in človekove pravice

II

Vrhunska znanstvena uspešnost naših analiz najnovejših družbenih procesov človeštva - te analize je povsem *potrdila najnovejša zgodovina* - je bila plod naslednjih dejavnikov.

Glavni izvor naše znanstvene uspešnosti je bilo nesebično, idealno sodelovanje kvalitetnih slovenskih znanstvenikov skoraj vseh družboslovnih ved, ki po prelomu s stalinizmom v letu 1948 razmišljajo v svojih raziskavah že 50 let povsem samostojno, neodvisno od katerihkoli dogem.

Na internacionalnem simpoziju GLOBALIZACIJA IN ČLOVEKOVE PRAVICE je 30 sodelujočih prispevalo teze, ki pa so bile skoraj v vseh primerih predelane v *izvirna znanstvena dela* z vso potrebno znanstveno aparaturo; ta izvirna dela pa so sedaj prvič objavljena v tej številki *Anthroposa*.

Naslednji spodbudni dejavnik uspešnosti naših simpozijev je bila njihova duhovna vključenost v skupna stremjenja Mednarodne Masarykove asociacije, ki že od leta 1994 ceni izvirne prispevke sodelavcev iz Slovenije kot koristne za razreševanje zapletenih družbenih procesov v sodobni Evropi in človeštvu.

In še en izvor uspešnosti naše *vneprejšnje, pravočasne* analize in *predvidevanj* najbolj zapletenih družbenih procesov v sodobni Evropi in v sodobnem človeštvu: celovit, dialektično konkreten metodološki pristop, ki je popolnoma prerastel in nadrastel abstrakcionistične filozofske smeri kot sestavne dele kaotičnega in že propadlega "neoliberalizma": zastareli racionalizem, ki je še enkrat obnovil iluzijo, da bodo vsi problemi človeštva zlahka razrešeni z napredkom komunikacij in naravoslovne tehnologije; naturalistično-utilitaristični spontaneizem, ki je obnovil staro iluzijo, da bo razbrzdanost vseh interesov in želja, brez razlikovanja med humanimi in nehumanimi, največja spodbuda za "naravni", "zdravi" razvoj človeštva in iz njega izvedena iluzija, da je popolnoma razuzdano tržišče tista božanska absolutna moč, ki kot bog vse vidi in vse zmore, in zato "postavi vsako človeško stvar na pravo mesto"; zastareli formalizem, ki je menil, da je gola forma večstrankarstva (popolnoma) "osvojen" vsake skrbi za razliko med humano in nehumano vsebino političnih strank absolutno zdravilo za razrešitev vseh družbenih vprašanj.

Vsi taki in podobni skrajno ozki, skrajno abstrakcionistični pristopi so iz sodobnih procesov globalizacije, tranzicije in evropske integracije iztrgali samo eno ozko plast in jo absolutizirali. Zato so bili popolnoma nemočni, da uspešno znanstveno pravočasno analizirajo, predvidijo in konceptualizirajo te zapletene večplastne procese, saj so si celoviti vpogled v njihovo večplastnost že vnaprej onemogočili, ker so svoj duhovni vpogled v to večplastnost zaprli sami sebi z izbranim oklepom enostranskosti.

Celovit dialektični pristop je bil uspešnejši: ne z doseganjem absolutne resnice, ampak zaradi načelne odprtosti za bistveno medsebojno delovanje človeške družbene *večplastnosti* in zato za zmožnost *zgodovinsko-konkretne sinteze* konkretnega medsebojnega delovanja različnih bistvenih plasti človeka in njegove družbe.

III

Danes je eno od najvažnejših in preverljivih meril znanstvene kvalitete družboslovja (znanstvenih ekip, revij in posameznikov): uresničena *interdiscipliniranost*. To merilo raste iz lastnega izkustva sodobne znanosti s samo seboj in ne iz kakršnekoli ideologije, saj ni v svetu nobenega resnega strokovnjaka, ki ne bi priznal, da je zlasti v drugi polovici 20. stoletja prišlo do izredno ozke specializacije in fragmentarizacije tudi v družboslovju, brez povratne sinteze, in da to hromi znanost. Zato je kriterij interdiscipliniranost za kvaliteto družboslovne znanosti priznana (prav zdaj) najbolj moderno merilo s strani tako kompetentnih znanstvenih ustanov, kot sta edini mednarodni znanstveni akademiji v Evropi (v Londonu in Salzburgu) in kot je slovenska akademija (izjava predsednika SAZU Bernika, Delo, 15. 6. 1998). Na tem preverljivem in priznanem merilu interdiscipliniranosti sta časopis *Anthropos* in Društvo T. G. Masaryk uresničila znanstvene in družbene kvalitete kot nobeno drugo podobno znanstveno društvo v Sloveniji in v Evropi.

Velika prednost teoretičnih temeljev interdiscipliniranosti *Anthroposa* in Društva T. G. Masaryk se močno izrazi zlasti komparativno: v primerjavi s sedanjim velikim upadanjem kvalitete in družbene veljave družboslovja skoraj v vsem svetu, z bistvenim zmanjšanjem njegove veljave in graditeljske vloge povsod - in še zlasti v srednji, vzhodni in jugovzhodni Evropi (na Balkanu) in enako tudi v Sloveniji.

Kot je bila do leta 1990 očitna velika vloga družboslovja omenjenih geopolitičnih

področij v skrajno nujnem rušenju neostalinizma - tako je sedaj že več let v Sloveniji, v vzhodni in srednji Evropi značilna za družboslovje njegova pasivnost, apatija, umik v skrajno ozke specialistične okvire in njegova družbena neučinkovitost.

V nasprotju s tem splošnim upadanjem je bil v vseh letih delovanja Anthroposa in Društva T. G. Masaryk očiten izrazit znanstveni in družbeno graditeljski vzpon.

Najbolj v interdiscipliniranosti: v zadnjih petih letih gotovo ni bilo nobene znanstvene revije ali društva v svetu, ki bi mu uspelo organsko združiti ob isti tematiki toliko fundamentalnih družbenih in humanističnih znanosti s tujimi in domačimi znanstveniki, ki so predstavljali vse različne svetovne nazore in vse generacije in ki so zato uspešno gradili duhovne mostove v Sloveniji in v Evropi in premoščali znanstveni, moralni, duhovni in družbeni razkroj v bivših socialističnih deželah.

Prav holistični/interdisciplinarni pristop Anthroposa in Društva T. G. Masaryk je omogočil, da smo imeli veliko vlogo po obnovi (na višji ravni) kritičnega intelektualizma v Sloveniji, v srednji in vzhodni Evropi, ki je po letu 1990 povsem ugasnil. Ta kritični intelektualizem smo uspešno širili v srednji in vzhodni Evropi - pa tudi širše - z našim iniciativnim sodelovanjem v Mednarodni Masarykovi asociaciji in na njenih velikih mednarodnih simpozijih.

Ker je Praga danes zopet pomemben mednarodni center, ki povezuje Zahod in Vzhod, se je precej daleč v svetu slišal naš pravočasni in pravi glas kritike abstrakcionizmov, ki so veliko prispevali k nepotrebnemu duhovnemu in družbenemu kaosu tranzicije.

Iz teh mednarodnih simpozijev v Češki in Sloveniji se je pravočasno v svetu slišal naš samostojni, izvorni glas konstruktivno kritičnih, holistično-večplastnih in zgodovinsko-konkretnih konceptov: realnega humanizma, modernih človekovih pravic, reguliranega socialno tržnega gospodarstva in humaniziranega kapitalizma, humane nacionalne graditve in humane mednacionalnih odnosov. Člani slovenskega Društva T. G. Masaryk smo prvi (če vključimo še simpozij Anthroposa v letu 1993) v svetu sistematično zajeli na naših in mednarodnih simpozijih najbolj aktualne, nove strukturalne probleme dežel tranzicije in optimalne izhode iz njih.

Naša mednarodna nastopanja so imela močne mednarodne odjeke in učinke (veliko prej kot v Sloveniji: nemo propheta in patria), ker so bistveno pomagala, da so odprti politiki in družboslovci v sodobnem svetu hitreje dojeli vzroke ekonomskih in družbenih kriz v bivših "socialističnih" deželah in v moderniziranih azijskih gospodarstvih. Mi smo že zdavnaj proti abstrakcionalistični tezi o absolutni plodnosti razuzdanega kapitalizma in divjega tržišča postavili tezo o realistični optimalnosti koncepta večplastne pogojnosti reguliranega in socialnega tržnega gospodarstva. Danes, ob ogromnih težavah (in včasih kar zlomih) vzhodnoevropskih in azijskih gospodarstev, podobne teze, kot mi že zdavnaj, sedaj končno izrekajo skoraj vsi zahodni, celo najbolj goreči "liberalni" ekonomisti in družboslovci!

S takimi in podobnimi uspehi smo še enkrat dokazali sebi in drugim, da so tudi mali narodi sposobni izvorno in optimalno alternativno misliti in ne samo iz tujine uvažati okostenele miselne enosmernosti in površne družbene uniformnosti.

Naše teoretično-praktične mednarodne iniciative so sodobni Sloveniji prinesle precejšen mednarodni ugled, ker je njihovo plodnost že potrdila najnovejša zgodovinska praksa.

IV

Društvo T. G. Masaryk je v sodelovanju s časopisom Anthropos postalo v zadnjih letih dragoceno za slovensko (in širšo srednjeevropsko) demokracijo, ker je najbolj

izoblikovalo tisto aktivno *znanstveno avtonomijo*, ki je najbolj konstruktivna v graditvi družbenega napredka.

Vsak objektivni in obveščeni strokovni ocenjevalec bo moral priznati, da sta bila Društvo T. G. Masaryk in časopis *Anthropos* sposobna na nadstrankarski način izluščiti najvažnejše aktualne družbene probleme, ki zanimajo prav vso slovensko, evropsko in vzhodnoevropsko družbo in prav vse napredne ljudi (v strankah ali izven njih), in iskati izhode iz teh problemov, ki so najbolj plodni za vse ljudi. Prav pri nas je bilo očitno, da nismo podrejeni nobeni stranki in da smo najbolj distancirani od kakšne skrite želje, da bi nam bila društvo in časopis odskočišče za stranko ali za oblast; da smo trdno odločeni, da ostanemo aktivna avtonomna znanost: samo to in nič drugega.

S sistematičnim odkrivanjem skupnih vrednot Evrope in Slovenije smo dosti pripevali k preraščanju nepotrebnih in neproduktivnih strankarskih in ideoloških nasprotij.

Z zbornikom *ETIKA IN MORALA V SODOBNI DRUŽBI* - ki mu ni podobnega v sodobnem svetovnem družboslovju in filozofiji - smo pomagali dvigniti na višjo konsenzualno raven tiste šolske predmete, ki so najbolj sporni in nejasni.

V času po letu 1990, ko je navidez nastopilo razdobje največjega družbenega umika in pasivizacija kvalitetne evropske in slovenske inteligence v 20. stoletju, so naši simpoziji odkrili, da je velika večina slovenske humanistično-družboslovne znanosti polna nesebične predanosti znanstveni resnici, da je polna duhovne moči, plodnosti in izvirnosti in da se ne podreja strankarskemu oportunističnemu, ampak samo naprednim interesom Slovenije.

V

Za vsa zgoraj navedena stališča in ocene nosi odgovornost samo podpisani pisec teh ocen in prav noben drug udeleženec navedenih simpozijev niti noben drug član uredništva časopisa *Anthropos* niti noben drug član Društva T. G. Masaryk; saj je temeljni princip tega časopisa, tega društva in teh simpozijev znanstveni in nazorski pluralizem in je zato nemogoče, da kdorkoli izpostavlja "v njihovem imenu" katerakoli "uradna" stališča; kot je tudi evidentno, da so vsa ta objavljena stališča pisca na razpolago za povsem svobodno razpravo v *Anthroposu*!

VI

V šestih dosedanjih interdisciplinarnih simpozijih je sodelovalo 171 tujih in domačih znanstvenikov (sto enaindesemdeset) iz trinajstih evropskih znanstvenih in družbenih centrov (Praga, Pariz, Moskva, Brno, Zagreb, Dunaj, Split, Budimpešta, Trst, Sarajevo, München, Stuttgart, Ljubljana), ki so predstavljali triindvajset temeljnih znanosti: psihologija, teologija, politologija, etnologija, kulturologija, telesna vzgoja, pravo, komunikologija, geografija, komparativna književnost/književna teorija, ekonomija, zgodovina, filozofija, ekologija, pedagogija, sociologija, psihiatrija, muzikologija, slavistika, naravoslovje, religiologija in kibernetika.

VII

Poleg mednarodne promocije je bila na simpoziju o globalizaciji razveseljiva novost - za Slovenijo in za slovensko znanost - *zelo kvaliteten nastop* 12 (dvanajstih) *mladih strokovnjakov*, ki vsi predstavljajo obetavno prihodnost Slovenije, slovenskega družboslovja in kulture (seveda skupaj z drugimi mladimi strokovnjaki, ki jih tu ni bilo). Nekaj zaslug za to razveseljivo dejstvo imajo tudi: serija že šestih interdisciplinarnih

simpozijev v šestih letih, na katerih je znanstvena kvaliteta teh mladih strokovnjakov vidno rasla; slovensko znanstveno Društvo T. G. Masaryk, ki je simpozije iniciralo, in časopis *Anthropos*, ki jih objavlja, kar vse je mladim dajalo določene spodbude. Seveda pa imajo daleč največ zaslug za svoj veliki strokovni napredek sami mladi strokovnjaki s svojim resnim delom.

Visoka strokovna kvaliteta simpozija GLOBALIZACIJA IN ČLOVEKOVE PRAVICE se je izražala tudi v izjemno kvalitetni razpravi po prebranih referatih, v kateri je nastopilo kar 14 (štirinajst) razpravljalcev, ki so prav vsi zadevali najbolj bistvene vidike globalizacije in človekovih pravic in ki so vsi razpravljali na visoki znanstveno-teoretični ravni in obenem zgodovinsko konkretno.

VIII

Prispevek simpozija o globalizaciji in vseh naših simpozijev h graditvi enotnega slovenskega duhovnega in znanstvenega prostora je v tem, da povezuje znanstvenike vsega slovenskega prostora, tako da simpoziji niso bili samo "ljubljski", ampak je bila pomembna kvalitetna udeležba tudi več znanstvenikov, zlasti iz Maribora.

IX

Simpozija o globalizaciji so se udeležili naslednji *tuji gostje*:

- dr. Alain Soubigou, Francija, maître de conférences à l'Institut d'Etudes Politiques de Paris in predavatelj na Sorbonni,

- prof. dr. Evgenij Firsov, Rusija, Moskva, Univerza Lomonosova, zgodovinska fakulteta,

- prof. dr. Jaroslav Hroch, Češka, Brno, Filozofska fakulteta Masarykove univerze.

Brez pretiravanja lahko zatrdimo, da so bili vsi trije gostje navdušeni nad znanstveno vsebino in organizacijo simpozija, nad vsebinskimi razgovori v več znanstvenih institucijah in lepim sprejemom v njih, nad slovensko kulturo in naravo; vsi so to zatrdili večkrat (nekaj dobesednih izjav na koncu).

Simpozij sta pozdravila veleposlanica Češke republike v Sloveniji gospa Jana Hybášková in veleposlanik Francije v Sloveniji gospod Olivier de la Baume (izrecno prek dr. Soubigoua) ter glavni urednik časopisa *Anthropos* dr. Janez Musek.

Goste in ostale udeležence simpozija je pozdravil rektor univerze gospod dr. Jože Mencinger; vse tri goste pa je posebej na rektoratu univerze sprejel prorektor gospod dr. Fister in jim lepo podal bistveno podobo univerze in visokega šolstva; temu je sledil daljši, vsebinski in sproščen razgovor.

Ker je bil dr. Soubigou prisoten dalj časa kot druga dva gosta, je lahko obiskal tudi pravno fakulteto, kjer ga je sprejel dekan dr. Janez Kranjc, in teološko fakulteto, kjer se je razgovarjal z dekanom dr. Snajem ter profesorjema dr. Juhantom in dr. Kovačem, ter romanistične in psihološki oddelek filozofske fakultete ter francoski inštitut.

Skupaj so trije gostje obiskali Narodni muzej, si ogledali novo, moderno sejno dvorano Državnega zbora ter Bled in Bohinj. Dr. Soubigou in dr. Hroch sta bila navdušena nad predstavo v Operi, po odhodu dr. Hrocha sta se dr. Firsov in dr. Soubigou dolgo zadržala v Muzeju novejših zgodobine.

Vsi trije tuji gostje so tudi prišli na Inštitut za novejšo zgodovino, kjer so se zelo sproščeno pogovarjali z mlajšimi strokovnjaki mag. Pančurjem in mag. Premkom; razgovora se je udeležil tudi direktor Inštituta za narodnostna vprašanja dr. Žagar, ki je lepo prikazal delo tega inštituta.

Po povratku v Pariz nam je dr. Soubigou poslal po elektronski pošti zahvalno sporočilo, ki se v slovenščini glasi:

"Dovolite, da se vam zahvalim za prekrasen sprejem v Sloveniji, veliko sem zvedel o raznolikosti in bogastvih vaše dežele."

"Posebno doživetje je bil grad in prelep pogled z njega, Plečnikova arhitektura in bližina dežele ter gora."

"Tudi srečanja na univerzitetnih institucijah so bila zelo plodna."

"Že v ponedeljek 18. decembra, sem pisal veleposlaniku Francije v Ljubljani, gospodu Oliverju de la Baume. Povedal sem mu svoje zelo dobro mnenje o organizaciji kolokvija o globalizaciji in sem še posebej poudaril vašo aktivnost v korist frankofonije, zlasti zanimiva Velkova sociološka dela glede tranzicije v Sloveniji."

Dr. Josef Zumr, sodelavec prezidenta Václava Havla in predsednik kuratorija Masarykovih institucij, se je pogovarjal z dr. Jaroslavom Hrochom po njegovi vrnitvi s simpozija v Ljubljani in mi je pisno sporočil tole:

"Imam sporočilo kolege Hrocha, da mu je bil simpozij zelo všeč in je navdušen zaradi prijateljstva, navezanega z vami. Tudi mene to veseli."

Zelo se je želel udeležiti simpozija prof. dr. Mojmir Povolný iz Združenih držav Amerike, bil pa je nujno zadržan in je poslal naslednje opravičilo:

"Dragi prof. Rus,

...

"Upam, da mi boste oprostili, ker ne bom mogel priti v Ljubljano v tistem času. Želim vas prepričati, kako zelo cenim vaše delo in moje članstvo v Mednarodnem svetu vaše publikacije (časopis *Anthropos*, pripomba V. R.). Zelo bi želel biti zopet v vaši družbi in v družbi mojih prijateljev, ki bodo sodelovali na vaši konferenci. Upam, da bom imel kmalu možnost, da vas obiščem v Sloveniji. Vaši konferenci želim velik uspeh in ostajam z najboljšimi željami za vas in za vašega sina."

Trajno vaš
Mojmír Povolný

Čeprav ni mogel sam sodelovati na simpoziju, je zelo pozitivni vtis dr. Povolnýja o simpoziju o globalizaciji izviral najverjetneje iz pripravljenih tez za simpozij in iz zelo pozitivne ocene časopisa *Anthropos*, ki sledi iz njegovega predhodnega pisma z dne 7. januarja 2000: "Dragi dr. Rus, pravkar sem prejel vaše in dr. Janeka Museka pismo skupaj s poletno številko 4-6/1999 časopisa *Anthropos* (v tej številki so objavljeni materiali simpozija SKUPNE VREDNOTE EVROPE IN SLOVENIJE - pripomba V. R.). Zelo sta me impresionirala tako vsebina kot obseg številke. V kratkem času, odkar sem prejel časopis, sem lahko pregledal več člankov in ti dokazujejo zelo živo znanstveno in kulturno življenje v Sloveniji. Na žalost, moja "slovenščina" ne dosega preciznosti jezika prispevkov, vendar sem mogel s počasnim čitanjem in z nekaj domišljije dojeti njihovo splošno vsebino in usmerjenost. Moje čestitke..."

V pismu z dne 5. aprila 2001 pa profesor dr. Povolný piše iz ZDA: "Dragi profesor Rus, malo kasno se zahvaljujem za vaše in Velkove čestitke za Novo leto 2001. Zelo lepo je, da mislite name, še posebej, ker sem vas razočaral, ko nisem prišel na vaš simpozij o človekovih pravicah in globalizaciji. Kolega Firsov mi je sporočil iz Moskve, da je bil simpozij zelo uspešen. Užival je tudi na izletu na prelepi Bled. Njegovo sporočilo me je še bolj razžalostilo, ker ob tej priložnosti nisem mogel biti z vami v Ljubljani..."

Dr. Jaroslav Opat, ki je bil donedavna direktor Masarykovega inštituta v Pragi, pa med drugim piše v svojem pismu z dne 27. septembra 2001:

"Slišal sem, da je bil vaš nedavni simpozij zanimiv in uspešen. Čestitam! Zato sem prepričan, da bo prav tako dober zbornik o simpoziju, ki ga sedaj pripravljate..."

Podpisani pa je kot predsednik dosedanjega pripravljalnega odbora simpozija o globalizaciji na otvoritvi simpozija izrekel kratek pozdrav, ki se glasi v francoščini:

Chères madames, chers messieurs, chers collègues,

Je vous tous salue sincèrement - comme les premiers, les collègues de différents champs scientifiques qui sont les createurs décisifs de nos symposiums. En même temps, je salue sincèrement aussi tous nos invités.

Notre symposium est la continuation conséquente de tous nos symposiums précédents. Dans cinq symposiums, nous avons touché les plus actuelles questions de la transition de l'Europe de l'est et de l'Europe centrale et avec les questions de la future de l'Europe entière. A ce symposium, on se confronte avec deux vraiment très grands problèmes de l'humanité contemporaine. Le premier, c'est la globalisation, laquelle est le processus le plus grand social de toute la humanité contemporaine. Le deuxième problème, ce sont les droits de l'homme, lesquels sont, dans l'Organisation des nations unies, pour la première fois dans tout l'histoire, devenues la philosophie humaine commune de l'humanité, laquelle a, en même temps, le fondement international de loi.

Dans le monde contemporain, de tous ces phénomènes, on parle fréquemment trop superficiellement.

Je suis sûr, que notre symposium sera la contribution à l'élaboration plus fondamentale, multi-aspect et scientifique de la globalisation et des droits de l'homme.

Ce symposium certainement contribuera, comme tous les symposiums jusqu'à maintenant, à l'affirmation de la science complètement autonome, indépendante et conséquemment plurale.

Je suis aussi sûr, que notre symposium sera la contribution à l'amitié sincère et nécessaire parmi les nations de la Tchéquie, de la France, de la Russie et de la Slovénie, ainsi que parmi tous les nations européennes.

X

Simpozij sta sofinancirala podjetja KRKA, tovarna zdravil, Novo mesto, in Ministrstvo za znanost in tehnologijo; skoraj polovico sredstev pa so preskrbeli sami organizatorji simpozijev s prodajo zbornika **ETIKA IN MORALA V SODOBNI DRUŽBI**.